

МОВНА ПІДГОТОВКА В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ АДАПТАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Харченко Інна Іванівна,

доктор педагогічних наук,

професор кафедри державно-правових

дисциплін та українознавства

Сумський національний аграрний університет

м. Суми, Україна

kharchenko-inna@ukr.net

Анотація: У тезах подано результати аналізу ефективності використання адаптивних освітніх платформ у викладанні курсу «Українська мова та академічне письмо». Розкрито роль цієї дисципліни у формуванні фахової мовної компетентності здобувачів вищої освіти. Представлено переваги цифрової адаптації освітнього процесу та окреслено перспективи розвитку персоналізованого мовного навчання.

Ключові слова: мовна підготовка, цифрова адаптація, адаптивне навчання, фахова мова, академічне письмо, освітні платформи, професійно орієнтоване навчання.

Сучасна цифровізація освіти актуалізує пошук ефективних методів формування фахової мовної компетентності студентів, особливо в контексті дисциплін гуманітарного циклу. Мовна підготовка вже не обмежується традиційними аудиторними заняттями, а дедалі більше інтегрується в цифрове освітнє середовище. Одним із перспективних напрямів у цьому контексті є застосування адаптивних освітніх платформ, що дозволяють індивідуалізувати процес навчання, враховуючи потреби, рівень підготовки й динаміку розвитку кожного здобувача освіти.

Курс «Українська мова та академічне письмо» посідає важливе місце в системі мовної підготовки, оскільки спрямований на формування не лише мовної, а й комунікативної, текстотворчої та аналітичної компетентностей. Уміння грамотно і логічно викладати думки письмово й усно є ключовим для подальшого фахового становлення студентів. Упровадження адаптивних освітніх платформ у викладання цього курсу дозволяє підвищити ефективність навчального процесу, забезпечити зворотний зв'язок, а також створити умови для самостійної роботи студентів у зручному для них темпі.

Дослідники В. Мізюк, А. Хижняк і В. Хренова [1] розглядають потенціал адаптивних освітніх платформ у контексті персоналізованого дистанційного навчання, підкреслюючи значущість індивідуального налаштування навчального контенту відповідно до потреб студентів.

О. Шелевер, Л. Капітан та О. Коновалов [2] обґрунтовують доцільність використання адаптивного навчання як чинника підвищення результативності освітнього процесу на основі сучасних цифрових платформ.

Як справедливо зауважують О. Шелевер, Л. Капітан та О. Коновалов, технологічний аспект адаптивного навчання ґрунтується на аналізі освітніх даних та використанні освітньої аналітики. Завдяки впровадженню цифрових платформ, алгоритмів машинного навчання та елементів змішаного навчання викладач отримує можливість оперативно коригувати зміст і темп занять, що сприяє глибшому розумінню індивідуальних освітніх стратегій здобувачів. Такий підхід є особливо ефективним у процесі формування навичок академічного письма, оскільки дає змогу своєчасно виявляти типові помилки, діагностувати мовні прогалини та цілеспрямовано стимулювати поступове вдосконалення мовностилістичних компетенцій здобувачів освіти [2, с. 270].

У межах дослідження було проаналізовано ефективність використання адаптивних освітніх платформ у процесі викладання курсу «Українська мова та академічне письмо». До експерименту було залучено студентів перших курсів технічних спеціальностей. Застосовувалися такі платформи, як Moodle (з інтегрованими адаптивними модулями), Google Classroom із адаптивними

тестовими блоками, а також онлайн-інструменти типу Quizizz, Kahoot/ Результати дослідження показали, що:

- понад 75% студентів продемонстрували покращення навичок академічного письма (за критеріями зв'язності, логічності, нормативності);
- 82% учасників відзначили зростання мотивації до вивчення курсу завдяки зручності та інтерактивності;
- викладачі мали змогу оперативно аналізувати типові помилки та коригувати навчальні маршрути.

Навчальні матеріали включали:

- інтерактивні лекції з елементами гейміфікації;
- вправи з редагування текстів і стилістичної корекції;
- адаптивні тести на визначення рівня знань;
- тренажери з норм сучасної української літературної мови;
- письмові завдання з етапним супроводом.

Гейміфікація в освіті, яка включає застосування ігрових елементів і механізмів у процесі навчання, відіграє значну роль у стимулюванні активної участі студентів у навчальному процесі. Цей потужний інструмент не тільки покращує залученість та мотивацію студентів до виконання навчальних завдань, але й сприяє їх перетворенню в активних учасників освітнього процесу, залучаючи їх до відповідальності за організацію та результати свого навчання. Завдяки застосуванню гейміфікації, майбутні спеціалісти не лише сприймають інформацію, але й активно взаємодіють з навчальними матеріалами, що сприяє більш глибокому засвоєнню знань [3, с. 5].

Отже, адаптивні платформи не лише враховують рівень володіння мовою, а й цілеспрямовано вдосконалюють основні мовні навички. Зокрема, автоматичне підсилення термінологічного словника сприяє професіоналізації мови здобувачів, а модулі з академічного письма – розвитку навичок структурування та формалізації тексту. Елементи гейміфікації посилюють мотивацію, а функція зворотного зв'язку забезпечує своєчасне коригування помилок, що створює замкнений цикл якісного навчання.

Застосування адаптивних освітніх платформ у викладанні курсу «Українська мова та академічне письмо» сприяє ефективнішому формуванню фахової мовної компетентності здобувачів вищої освіти. Такий підхід дозволяє організувати персоналізоване, гнучке, інтерактивне навчання, яке відповідає сучасним викликам цифрової трансформації.

Список літератури

1. Мізюк В. А., Хижняк А. В., Хренова В. В. Використання адаптивних навчальних платформ для персоналізації дистанційного навчання. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. № 14. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14605125>
2. Шелевер О. В., Капітан Л. І., Коновалов О. Ю. Адаптивне навчання здобувачів за допомогою сучасних цифрових платформ. *Інноваційна педагогіка*. 2024. № 75. С. 269–272. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/75.52>
3. Ковальський В. О., Кисленко Д. П. Педагогічні аспекти використання цифрових технологій в вищій освіті. *Академічні візії*. 2024. № 30. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1298>